Till Redaktionen af Ekonomisk Tidskrift

Author(s): I. Flodström

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 19, häft 2 (1917), pp. 108-111

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3437797>

Accessed: 22-06-2016 11:11 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

The Scandinavian Journal of Economics, Wiley are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Till Redaktionen af Ekonomisk Tidskrift.

I första häftet för i år af denna tidskrift har prof. E. Heckscher upptagit till debatt med docenten Brock *Frågan om skattebördans fördelning i Sverige*. Herr H. har därvid helt naturligt passat på att framhålla »vissa egendomliga och ej tydligt påpekade moment i bearbetningssättet» af en viss publikation, som han åberopar, men hvilka moment icke ha det minsta med uppsatsens innehåll i öfrigt att göra; ty den ifrågavarande publikationen är del VII af Finansstatistiska utredningar, och denna är utarbetad af undertecknad.

I stället för att aftrycka hela sid. 10 af Ek. Tidskr., där herr H:s kritik är framställd, ber jag att få berätta en liten historia, som kanske lättare förklarar sammanhanget än hela herr H:s bevisning.

Den 24 januari 1914 hade jag af K. M:t erhållit uppdrag att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af mig förut uppgjord plan verkställa en statistisk utredning af 1913 års taxeringslängder och deklARATIONER. Denna plan upptog icke ett spår af herr H:s senare framställda önskemål beträffande samma sak; de voro mig fullkomligt obekanta, ända till dess publikationen i fråga var tryckt. — I förbigående må nämnas, att jag äfven hade uppgjort en alternativ, mycket mera omfattande plan än den af K. M:t antagna till undersökning af 1913 års skatteförhållanden, men att jag själf afstyrkt denna senare, på grund af att de resultat, den skulle kunna lämna, enligt min åsikt icke skulle komma att motsvara de af mig beräknade kostnaderna för dess genomförande.

Sedan min utredning blifvit tryckt och aflämnad, erhöll jag en dag från Finansdepartementet telefonledes en förfrågan, om jag hade mina arbetstabeller kvar och ville utlämna dem för en ny utredning. Prof. Heckscher hade nämligen funnit en brist i mitt arbete, som borde fyllas. Jag undrade, hvori denna brist kunde bestå, och trodde mig äga befogenhet att fråga därom. Jag erfor då, att där saknades en uppdelning af de verkliga inkomsterna efter dessas egen storlek. De voro i min afgifna redogörelse, enligt planen, likasom i alla mina föregående arbeten af samma slag uppdelade i grupper efter det »taxerade beloppet» (hvarmed menas det verkliga inkomstbeloppet + den s. k. förmögenhetsdelen, d. ä.

$\frac{1}{60}$ af resp. förmögenhetsbelopp). Jag hänvisade då till att, i enlighet med den uppgjorda arbetsplanen, en tabell, sådan som herr H. önskade, fanns dels i texten till min redogörelse sid. 47* och 48*, dels ett utförligare material till denna redogörelse i bihangstabellerna 9, a, b och c.

Ett par dagar senare fick jag emellertid ryktesvis höra, att för komplettering af min utredning en under herr H:s ledning stående ny kommitté skulle tillsättas — min utredning hade aflämnats den 13 nov. 1915 — samt att sekreterare och möjligen någon del af arbetspersonalen för den nya utredningen redan var utsedd. Då det emellertid, efter de knappa upplysningar jag fått, var mig omöjligt att inse, hvad den nya »kommittén» skulle utreda, som icke med lätthet skulle kunna framdragas ur min redan tryckta redogörelse, tillsporde jag en initierad person härom och erhöll då den upplysningen, att meningen var att gruppvis sammanställa *skattebeloppen* med *de verkliga inkomsterna*. Någon sådan sammanställning fanns icke i min publikation, det måste ju medgifvas; men jag hänvisade till tabellen å sid. 13*, genom hvars omarbetande (som lätt kunde ske på $\frac{1}{2}$ timme) den åstundade sammanställningen kunde vinnas. — Någon kommitté för det antydda ändamålet har jag icke vidare hört af.

Jag förmodar, att det är något af dessa »egendomliga och ej tydligt påpekade moment i bearbetningssättet», som herr H. i sin nämnda artikel ägnar nära en sida åt att »förklara». Dock undrar jag, om det finns någon annan än han själf, som begriper den förklaringen. Först och främst låtsar han, som om det, som i mitt arbete var en bisak, i verkligheten varit en hufvudsak eller kanske snarast hela innehållet; för det andra använder han termer, som visserligen äro riktiga, men som troligen mycket få kunna förstå, och utan hvarje förklaring (»taxerade belopp», »förmögenhetsdel»); det är för resten andra uttryck, än jag själf använt i afsikt att göra min framställning så lättfattlig, som det är möjligt med det svåra ämnet. Vidare yttrar han sig sålunda:

»Följden blir *för ögat* (kurs. af mig), att exempelvis i den ifrågavarande gruppen (tab. 9 c) 'summa verkliga inkomster' äro färre och mindre än 'summa inkomster af arbete'.»

Men hurudan blir följden *för förståndet*? Som jag vet, att detta är klent nog hos somliga, har jag utförligt redogjort för saken, hur enkel den än är, straxt efter sammandragstabellen i texten, sid. 47*—48*. Men herr H. har samvetsgrant undvikit att citera den lättfattligare textafdelningen i stället för tabellafdelningen.

Slutligen kastar sig herr H. in på den »olägenheten, att skattebeloppen ej ställts i relation till grupperna af verkliga inkomster utan blott till grupperna af taxerade belopp». Därmed menar han, såsom af de efterföljande raderna framgår, att han saknar en sammanställning af inkomst- och skattebelopp, i hvilken beloppen ordnats icke — såsom i min nu ifrågavarande och alla förutgående af mig utförda skatteberäkningar — efter de *taxerade* beloppens utan efter de *verkliga inkomsternas* storlek. Detta klagomål visar, huru klen denna vårt Finansdepartements nya expert i skattestatistik satt sig in i dithörande metoder.

I mina arbeten i denna väg har jag alltid gått så till väga, att jag på arbetslistor och blanketter icke låtit mina biträden anteckna skattebeloppen jämte de taxerade beloppen utan *endast* de senare, hvarefter jag — enligt en metod, som herr H., om han så önskar, nog kan få reda på, om han vänder sig till någon af mina f. d. biträden — uträknat skattebeloppen i detalj eller i stort, allt efter som det behöfts. Att skattemamnorna äro uträknade, har jag alltid samvetsgrant satt ut. Härmed har jag under årens lopp ej blott inbesparat åt statsverket åtskilliga 10,000-tals kronor, utan äfven kommit till resultat, som varit riktigare, än om jag antecknat och summerat de mycket ofta än för högt och än för lågt beräknade skattebeloppen på deklarationsblanketter och i taxeringslängder.

Men ett sådant tillvägagående är ej möjligt, annat än när man behandlar *taxeringsbeloppen* och ordnar dessa efter progressionsskalan. För att komma till samma resultat med de *verkliga inkomsterna* — hvilket herr H. tycker skulle hafva varit så enkelt — hade fordrats, utom anteckningen af de taxerade beloppen, ytterligare 1) en särskild anteckning (ur deklarationsformulären) för hvarje individuellt taxerad belopp af motsvarande belopp verklig inkomst, 2) uppskrifning af hvarje individuellt skattebelopp, och 3) en dubbel tabellering af alla dessa saker i olika grupper efter å ena sidan det taxerade beloppets och å andra sidan det verkliga inkomstbeloppets storlek. Alltså ett åtminstone sex gånger så stort primärarbete som det, hvilket nu utförts.

Hvad herr H. velat komma till med sitt senast anförda önskemål¹ är den s. k. skatteincidensen på olika grader af verklig inkomst. Vi stackars vanliga skattestatistiker bruka söka finna denna genom uppstäl-

¹ Åtminstone så vidt jag kan förstå. Han yttrar själf: »Faktorn verkar störande i vissa fall men hindrar dock ej, att materialet kan begagnas för här i frågavarande ändamål.» Hvad menas därmed??

lande af några tänkta exempel, hvilka vi välja, efter som omständigheterna kräfvä, och det sökta resultatet kan på detta vis, fullt tillförlitligt, vinnas på några få timmar. Jag ber att i detta hänseende få hänvisa till herr landskamreraren O. Landén, som har stor vana vid upprättandet af sådana skatteincidenstabeller och kan gifva herr Heckscher mycket goda råd i den saken.

Slutligen har herr H. gjort ett angrepp mot mina beräkningars riktighet, nämligen i noten å sid. 12. Han har i sin tab. 2 (å sid. 13) uträknat i fråga om Stockholms stad »skatt i % af verklig inkomst» och för taxeringsgruppen 80,100—200,000 kr. funnit denna uppgå enligt mina siffror till 6,11 %; men i den nyssnämnda noten säger han, att detta »beror på felaktig beräkning af skatten; om skatten uträknats rätt, skulle procentsiffran i den förra af grupperna [d. v. s. 80,100—200,000 kr.] ha blifvit 6,16». Då jag läste detta påstående, blef jag ganska öfverraskad, dels därför att jag vid mina officiella utredningsuppdrag, följande den inom våra statistiska ämbetsverk alltid iakttagna regeln, strängt sökt tillse, att granskningen af sifferresultaten skulle bli så noggrann som möjligt, dels också därför att, så vidt jag visste, herr H. icke ägde någon möjlighet att korrigera just denna siffra utan en ny större utredning af källmaterialet, hvarom jag ingenting hört. Själf hindrad att komma till den lokal, där mina arbetstabeller förvaras, bad jag därför ett af mina förutvarande biträden, fröken Jenny Fredholm, att undersöka, hur det förhöll sig. Fröken Fr. fann, att allt var riktigt; och hon fäste tillika min uppmärksamhet på, att herr H:s procentsiffra — 6,16 — skulle framkomma, om man räknade skattebeloppet i den ifrågavarande gruppen icke till den summa, som förekommer i mitt arbete, utan till jämna 5 % af taxeringsbeloppet å samma rad. Därmed var också förklaringen funnen till det Heckscherska »beriktigandet». Herr Heckscher vet icke, att skatteprogressionen i vår skala slutar — med 5 % — först vid ett belopp af 104,500 kronor (hvilket framgår dels af progressionstabellen, dels af skatteförordningens § 18, dels också af sid. 12 * i min publikation), utan tror, att progressionen upphör redan vid 80,100 kronor. Det är icke underligt, att han finner »vissa egendomliga och ej tydligt påpekade moment» i mitt bearbetningssätt.

I. Flodström.